

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . 4 kor. 50 fl.

Felétés szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Az aradi sikkasztás.

Mindennek lehet vége a világon, csak az emberi gyarlóság és a bűnös indulat határtalan. — A sikkasztások hosszú sorozata ismét egy nagy esettel gyarapodott. Ezuttal egy nagy állásu, nagy fizetésű tisztviselő a sikkasztó. Böhm Adolf, az Aradi Ipar- és Népbank vezérigazgatója 305.000 koronával károsította meg azt az intézetet, amely vezetésére és gondozására volt bízva. Hogy miért sikkaszt egy vezérigazgató, aki jövedelméből szépen és uri módon megélhet? Ez olyan kérdés, amelyre választ csak az emberi lélek rejtelmeinek ismerete adhat. Szép jövedelme volt Böhm Adolfnak, de előkelő házat vitt, pazarul élt s nagy vagyonra áhított. A pazar háztartásra nem futotta a jövedelem, ennél fogva a börzére ment, hogy megkísérelje a szerencsét, hátha kedvez neki s vagyont szerevezve tovább emelkedjék pályáján, hajlandóságának és uri kényelmének megfelelően. Azonban könyörtelen a végzet. Az ilyen szerencsevadász játékos nem nyer, hanem veszít. Bonyodalmakba sodródik, kötelezettségekbe esik, amelyeknek meg kell felelni.

Olyan pénzhez nyul, amely nem az övé, de abban a reményben, hogy majd megtéríti, majd fordul a kocka, majd visszanyeri, amit eddig vesztett, még többet is bizonyára és nem lesz semmi baj. Így reménykedik s mind jobban elmerül a játék emésztő szellemébe s ezzel a bűnbe és a szerencsétlenségbe. A lejtőn nincs megállás, csak a végső katasztrófában, a becsület vesztésben, az eddig megbecsült névnek szörnyű megbélyegzésében.

Hányszor olvastuk már azt a történetet s hányszor ujul meg újra szemünk előtt! Hányan estek le ilyenképpen állasuknak, existenciájuknak biztos alapjáról s a polgári becsület magasságából a nyílt utcza sarába s gyászos sorsuknak nincs meg a kellő ellentétő hatása.

A becsületes ember azt hiszi, hogy valahányszor egy-egy ilyen sikkasztás kiderül, mindannyiszor rémület fut végig a bűnös embereken, rémület, a mely megállásra és megtérésre készíti őket. De nem. A veszedelem szakadékaiban megállni avagy meghátrálni nem lehet, inkább neki mennek az örvénynek, örökös, kínos aggodással, hogy a követ-

kező pillanatban, úgy lehet, vége mindennek.

Az aradi bank vezérigazgatója (micsoda nagy ur az ilyen!) tizenkét év óta folytatta kriminális mesterkedését. Nevezetes, hogy a sikkasztás rendszerint hosszú idők művelete szokott lenni. A sikkasztó lassan szokik bele s állapítja meg az elleplezésnek és elsimításnak neki legjobban kedvező rendszerint egyéni leleményen alapuló rendszerét. Az aradi direktor rendszere az volt, hogy hamis folyószámlák czimén számolta el az elsikkasztott pénzeket. Évekig folytathatta háborítlanul ezt a manipulációt. De mit is beszélék: háborítatlanul. Az aradi banknál is volt egy szemes ember, a könyvelő, a ki figyelte a vezérigazgató urat, gyanakodott is, gyanuját ki is fejezte; a vezérigazgató hatalmával megfélemlítette, de le nem szerelte s bizonyára érezte e figyelő szempár fulánkját. Azután a lélek gyötrelme, az örökös rettegés s a fölfedezésnek örökös rémülete semmi? Ellenőrzés nem háborgatta Böhm Adolfot, az igaz; de a nyugtalan lelkiismeret, tudom, kínos gyötrelmé tette minden óráját.

Szerencsére, a sikkasztás gazdag

Babuska válása.

Írta: **Salgó F. László.**

— Vége. —

II.

Babuska megint ott tanyázott a kék plüssel bevont butorai között, a leány-szobájában; úgy maradt az érintetlenül, mint a hogy hét hó előtt itt hagyta.

Apa, öcsöce azon iparkodott, hogy elfeledtesse vele az elmúlt hét hónapot, kézimunkákat hordtak fel balomszámra s szidták a férjét.

A válópör soká huzódott. Az ügyvéd is élni akart rajta, meg különben is, már természeténél fogva soká tart az ilyes pör.

Vád- és védíratok szerkesztése, kibékítési kísérletek.

Mikor először álltak szemben a bíró előtt. Babus meg a férje, Babus lányosan lesütötte szemét, míg kezecskéi izgatottan babráltak selyem napernyőjével.

Tamás Béla ur egész száraz hangon mondotta a bíró kérdésére.

— Szivem, házam az övé! Szivembe örökre be van zárva, házam ajtaja mindig nyitva előtte...

Babuska egy általán nem viselkedett hőiesen a tárgyalásokon. Mindig annyira megvolt hatva, hogy majdnem sirva fakadt.

Otthon leánykori kis szobácskájában csak nem tudta emlékeiből kitörölni a hét hónapot. Csak nem tudta eléggé gyűlölni a férjét.

Ott gubaszzkodott óráig a plüss pam-lagon s ezer meg ezer tervet forgatott fejecskéjében. Szemei örökké kisirva, nem érdekelte semmi a világon.

A válópör most már gyorsan közeledett a befejezéshez. Babuska apja töle tehetetőleg siettette a dolgot.

Csak egyszer el legyenek választva, gondolta, majd másképp megy minden. Addig már nem vezeti a társaságba, de majd azután!... Hisz' fiatal, szép, elég pénze van neki; nem kell busulni, külön férjet kap, mint a mostani volt.

Ő neki soh' sem volt inyére Tamás Béla, de ha a lánynak megtetszett, eh! nem törődött vele. Fő, hogy szeressék egymást S ime... De most majd kireperálják a dolgot...

III.

Már ki volt tüzve a végső terminus a válópörben, mikor egy napon Babus minden szó, beszéd nélkül nyakába kerítette a köpenyét, kezébe vette a kis selyem napernyőjét s szapora léptekkel ment el hazulról.

Tamás Béla ur éppen az esti újságot olvasta, mikor belépett az ajtón Babuska.

Tamás Béla bámult rá egy darabig, azután karjaiba kapta, a hol jó negyed órát tartott, míg Babuska kisírta magát.

— Ugye, itt maradsz édes? — kérde suttagó hangon Tamás, míg szeretettel ölelte magához Babuskát.

— Mindig... mindig, — turbékolta az boldogan...

IV.

Az öreg ur elővette Babust:

— De ilyet tenni!... Hogy tehetted ilyet!! Megvert s te visszajöss hozzá!! Az itélet előtt három nappal... De mit szól a világ!... Hát legalább meg tudod magyarázni ezt a dolgot? Van valami érved, van valami okszerű magyarázatod? Tudod megfelelően indokolni?

Babuska lesütötte nagy kék szemeit, ujjacskáival köténye szélét huzogatta s úgy felelt lassu hangon

— Igen... tudom...

— No, hát hadd halljuk az érvet, az indokot, a magyarázatot.

Babuska alig hallható hangon suttagta:

— Szeretem...

Az „Arany Bika“

a bérletársaság.

A kávéházban ma pénteken „Magyar Testvérek“ zene-hangversenyt tartanak.

szállodabeli felszerelések és berendezések elárúsítása folyton tart. Ezen körülményre ezuttal is a n. é. közönség figyelmét felhívja

intézetet ért, a melynek vezetősége olyan jó módban van, hogy könnyen fedezi a bekövetkezett hiányt. Szegény ember nem károsodik a vezérigazgató ur hűtlensége folytán. Ez megnyugtató a társadalom széles rétegeire, a magyar közérköles és a közbizalom azonban újlag homályba jut és károsodást szenved. Az érdekelt aradi bank igazgatósága nem tesz feljelentést a sikasztó vezér ellen. Miért ez a kimélet egy bűnös és könnyelmű emberrel szemben? Miért vonja ki az intézet sikasztó igazgatóját s vele a bank egész kezelését a hivatalos vizsgálat és büntető megtorlás alól? Ha humanizmusból teszi, mert Böhm Adolf állítólag beteg, hát ezt ál-humanizmusnak kell minősítenünk. Az igazi ember és felbaráti szeretet nem abban nyilvánul, hogy futni engedjük a bűnöst, aki száz ezrekre menő rábizott idegen vagyont pazorolt el.

Egyébként pedig Böhm Adolfal szemben feljúlhat a régi közmondás: bankárok így lesznek hordárok. S ha csakugyan futni hagyják büntetlenül, akkor a volt vezérigazgató átvitorlázhat vigan Amerikába, ott új pályát kezd, a vagy szert tesz valami bolond francziára, koczkát vet vele, mint Sima Ferencz, nyer tőle százezer dollárt, azután hazajön újra becsületes embernek. Mert a kinek pénze van, mindeve van. A pénzes embernek mindent elfelejt a világra.

A pótdadó — 32 százalék.

A végleges megállapodás.

Debreczen, október 31.

A törvényhatósági bizottság Puky Gyula elnöklésével tegnap délután négy órakor folytatolagos ülést tartott. Ezen a rövid ülésen a költségvetési vita eredményeképpen a pótdadó százalékát állapították meg.

Négy órakor délután nyitotta meg a közgyűlést Puky Gyula s átadta a szó: Vecsey Imre tb főjegyzőnek.

Vecsey Imre elmondotta, hogy a közgyűlés öt napos munka után a lapunkban már közölt arányban leszállította a költségvetést. Tegnap előtt az összegezés után 32.08 százalékban állapították meg a pótdadót, de még ezen is történt leütés. Tanácsi munkálattal megállapították, hogy az 1903-ik év községi pótdadója 32 százalék lesz.

A bizottsági tagok tudomásul vették az előadói előterjesztést s így a 32 százalék most már közgyűlésileg szentesített. Mindenesetre nagy eredmény ez s a törvényhatósági bizottság tagjai örömmel vehették ezt tudomásul. Megnyugszik ebben mindenesetre a város közönsége is. Ezzel a hét napos városi közgyűlés befejezést nyert.

A közgyűlés után közvetlenül ugyancsak Puky Gyula főispán elnök-

lésével hitelesítő közgyűlés volt, a melyen a közgyűlés terjedelmes jegyzőkönyvét hitelesítették.

Krónika.

Rendőr akar lenni. Egy hetyke legény állt minap erős haptákban a rendőrkapitány előtt. Ez a legényke nyilván olyan időtáiban született, a mikor kevés eső járt, mert természetére nézve fölöttébb apró vala.

— Rendőr akarok lenni tekintetes ur, mondta némi büszkeséggel.

A kapitány, a mint szemközt állt a legénynyel, keresztül látott a fején.

— Kicsi ember maga ahhoz, hogy rendőr legyen.

— Nem tesz az semmit, kérem, nem is akarok soká bennmaradni.

— Hát akkor egyáltalán mi a csodának akarja besoroztatni magát rendőrnek?

— Nem más a czélom tekintetes ur, minthogy lefotografiro tassam magam a rendőr uniformisban s haza küldjem a képet a falumba, a hol csak rendőrviselt embert választanak meg kisbírónak. Én meg bizony kisbíró szeretnék lenni, ha hazakerülök, fejezte be szavait a fífkus parasztleány.

Debreczen nagyközség. A törvényhatósági bizottság hét napos közgyűlésén Molier fősvényét a sárga irigység foghatta volna el. Városatyáink olyan megdöbbenő zsugorisággal bántak el mindenél és mindenkivel, hogy ennek párját sehol sem lehet találni.

Egy szellemes városatya a takarékoskodók csoportjának a következő indítványt tette:

— Miért ne legyen Debreczen nagyközség? A királyi tanácsos polgármester helyét nem foglalhatná el egy nem királyi tanácsos községi bíró? Hát a tanácsnokok helyett nem szuperálhatnának a községi esküdtek? Kisbíró, drabantok és községi lámpagyújtogatók nem beválnának közbiztonsági közegekül. Kell nekünk főkapitány? Hát a községi hajduörnmester mire való. Mennyi pénzt, mennyi szép és nagy pénzt takarítanak meg ezzel?

Ugy hallottuk, hogy a titunó terv felett a városatyák egy részéből alakult szűkebb körű kupaktanács legközelebb tanácskozni fog.

A beugratott szónok. Hauer Bercei fényes, a szó teljes értelmében remek bankettet adott tegnap a pinczér szakiskola megnyitó ünnepének befejezéséül. Megdicsérte érte mindenki, pedig előkelő urak ették végig a Hauer étrendjét. A fényes uri társaságban ott volt az osztrák magyar bank debreczeni fiókjának rokonszenves főnöke Kernhoffer József is Szávay Gyula társaságában elmerengve hallgatta a szónoklatokat, nem is sejtén, hogy mily nagy veszedelem lenyegéti.

Egyszerre ugyanis az újságírók társasága egy szívvel és lélekkel kialottotta el:

— Halljuk Kernhoffert!

— Mi van azokkal az új százkoronásokkal?

Kernhoffer megdöbbenve nézett a békétlen csapatra s mert nem nyughatott tőlük, felállott és beszélt. Saját bevallása szerint husz eszten ő után először beszélt banketten. S hogy most felállott, az is csak a hete ik nagyhatalom vehemens akciójának volt köszönhető.

A szellemes bankdirektor azonban mégis tuljárt hallgatósága eszén. A pikórs, izgató tárgyat, az új százkoronásokat diplomatikus lavirozással elkerülte. Glück Frigyeset köszöntötte fel.

Nos, azért igyis riadó tapsokat kapott.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Az ipartestület előljárósági ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Az ipartestület előljárósága tegnap délután tartotta havi ülését, a melyen Tóth Kálmán elnökölt. Az iparkamarát Szávay Gyula, az iparhatóságot Bereczky Lajos képviselte. Jegyző és referens Tóth Kálmán. Részletes tudósításunk itt következik:

Az új segédek.

Az ipartestület október havában 31 tanonczot zabadított fel Tehát minden napra egy-egy új segéd esik. Ezeknek névsora a következő: Reszegi Lajos, Gelu Sándor, Papp József, Jenei Sándor eszmadiák; Visovszky Ferencz géplakatos; László József kárptos; Jakubcsik József, Dalmi Imre hentesek; Borbély Imre, Vajó János lakatosok; Váradi Elek kovács; Szatmári Ferencz pintér; Szöllösi Imre kaptafa-faragó; Horváth József, Oláh Imre férnszabók; Barna Lajos, Molnár János, Szilágyi Sándor, Kronovszki Imre, Bagi Viktor és Szegény Péter cipészek; Hatvani József szobafestő; Krasznai Erzsébet, Bőr Julianna és Kulcsár Ilona nőiszabók; Piros István timár; Boldizsár János szappanos; Csósz Lajos és Marozsán József asztalosok; Szücs István vasesztergályos; Bari Gyula kovács. Aranyérmét — mint már megtuk — László József kárptossegéd kapott.

A nagyváradai kongresszus.

Tóth Kálmán elnök beszámolt a Nagyváradon tartott VI. országos ipartestületi kongresszusról. A naggyűlés nem volt ugyan olyan arányu, mint a kolozsvári, de itt is napirendre s tárgyalás alá kerültek az iparosok legvitalisabb érdekei és sürgős orvoslást követelő sérelmei. A tanácskozásban Debreczennek igen szép szerep jutott. Az elnök és jegyző tanulmányozás czéljából meglátogatták a kolozsvári betegsegélyző pénztárt is.

A városi segély.

Az ipartestület kérvényt nyújtott be a városhoz 6000 korona évi segély megadása iránt. A közgyűlés ezt a kérelmet tanácsi javaslatra elutasította. Tóth Kálmán és város-anya társai a döntést megfellebbezték a belügyminiszterhez s a felfolyamodásban arra is kérték Széll Kálmánt, hogy a debreczeni ipartestületre vonatkozólag kérjen véleményt a kereskedelemügyi minisztertől, mielőtt határozatát meghozná. Végeredményben azt kéri az ipartestület, hogy a miniszter helyeztesse hatályon kívül az előbbi határozatot s kérjen új döntést a közgyűléstől, a segély megadása dolgában.

Az ifjusági szakegyletek.

Az ifjusági szakegyletek erősen decentralizálódtak Debreczenben. Az ipartestület e bajon segitendő, Tóth Kálmán elnök javaslatára elhatározta, hogy a betegsegélyző pénztárba történő heti befizetések alkalmával egy krajczárral többet szed be minden tagtól. Megközelítő számadás szerint az így befolyó összeg 2800 koronára rugna, a melynek fele az elaggott iparosoké, fele a központosított ifjusági szakegyleté lenne.

A betegsegélyző pénztár.

A betegsegélyző pénztár ügyében szorgalmasan folytatják az előkészületeket. November 2-án alakuló közgyűlést tart a betegsegélyző pénztár, miután a főkapitány megküldötte a miniszterileg jóváhagyott alapszabályokat. A terv szerint a jövő év

januárjában már csaknem minden debreczeni iparos tagja lesz a betegsegélyző pénztárnak.

A karácsonyi vásár.

A karácsonyi iparkiallításra vonatkozó felhívásokat már közöltük lapunkban. Az előljáróság tegnapi ülésén felmerült azon eszme, hogy a karácsonyi iparkiallítás ezen túl csak is a segédeknek és tanoncoknak adjon okleveleket s érmeiket. Sőt némelyek azt akarták, hogy az éremosztás teljesen szűnjék meg. Ezen indítványokat azonban lezavazta az ülés. A kiállítás és vásár lefolyása teljesen ugyan az lesz, mint volt az előző években.

Apróbb ügyek.

Ez építő iparosok és alkalmazottjaik viszonyait, a városi és piaci rendtartást szabályozó rendeletek, valamint a tanoncziskola ügyét megsürgetik a városnál. A szakosztályi jelentéseket egyhangulag tudomásul vették. Az iparkiallítások és üzem megszüntetések is tudomásul szolgáltak.

Tóth Kálmán elnök esti fél 7 óra után zárta be az ülést.

Fölmantett órák. Gasparik Antal helybeli órás tudvalóleg több panasszal vádolták meg a konkurrens kereskedők. Az iparhatóság tegnap foglalkozott e feljelentés ügyével s Gasparikot felmentette az ellene emelt vádak alól.

Sorsjáték a karácsonyi iparkiallításán. A karácsonyi iparkiallítás, mint minden évben eddig, ugy az idén is tárgysorsjátékkal lesz egybekötve. A látogató beléptijegye egyttal feljogosít a sorsolásban való részvételre. A közönség ez évben is bizonyára kitünteti látogatásával a kiállítást, a hol a helyi ipar megismerésén kívül anyagi haszonra is tehet szert.

Iparosok figyelmébe. A temesvári iparos hitelszöve kezét nagy nyereségekkel egybekötött tárgysorsjátékot rendez s a debreczeni ipartestületnek is küldött 10 darab sorsjegyet. Egy sorsjegy ára 1 korona. A húzás december 31-én lesz. A sorsjegyek az ipartestületnél kaphatók a hivatalos órák alatt.

VIDÉK.

Lázadás az adóvégrehajtás miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Lunka erdélyi községben — mint levelezőnk írja — véres lázadás tört ki a múlt hétfőn az adóbehajtás miatt. Ennek a kis oláh falunak a lakossága már évek óta adóhátralékban van s hiába volt minden intézkedés, adót nem lehetett tőlük beszélni, mert ingóságuk nincs, a viskóik pedig olyanok, hogy azokra az adóhátralékot betáblázni s kincstár megterhelhetésével járna.

A lakosság jószág tenyésztésből él. Marháikat állandóan a hegyek között, az erdőben tartják, a hova végrehajtó még eddig nem mert menni.

A pénzügyigazgatóság végre megsokalta a dolgot, állami végrehajtókat, csendőröket és hajtókat küldött ki a faluba, a kik aztán kimentek az erdőbe, hogy az ott talált jószágokat hetereljék.

A lakosság nesztét vette a dolognak s az összes jószág állományt két nagy hegyszakadéka terelte, az emberek pedig fol-

fegyverkezve elállották az odavezető utat. Bánki Károly végrehajtó rátalált az egyik farkára és a hajtó emberekkel egyenesen odatartott.

Vesztére tette, mert megrohanták s addig ütötték őket, a míg a nagy lármára és jajveszékésre a csendörök is oda futottak és kiszabadították az áldozatokat, kik közül a végrehajtó, Nemán György és Iklárió Pál hajtók bele is haltak a séreléseikbe.

A felizgatott nép a csendörök felszólításának sem akart engedni, hanem a csendőrséget is megtámadta, a miért a csendörök a tömeg közé lóttek. Ratka Avram és Bridesku György a lövés következtében súlyos sérülést szenvedtek. A nép a lövés után szétfutott ugyan, de a végrehajtást a csendőrség megerősítéséig félbe kellett szakítani.

Elhajtott birkák. Lovas Imre hadházi lakosnak tizenkét birkáját ismeretlen tettesek elhajtották a legelőről. A csendőrség megindította a nyomozást.

Vadorzók egymás ellen. Véres eseménynek volt színhelye — mint nekünk írák — múlt szombaton éjjel a Priszlop felvidéki község határában fekvő Reeska nevű erdő rész, hol egy Mojsziló nevű ismert orvvadásznak a saját társa oltotta ki az életét. Az orvvadászok tudvalóleg összetartanak, ha arról van szó, hogy valamelyik erdővédet, vagy olyan valakit, a ki utjokban van, el kell tenni láb alól, de a zsákmány felosztásánál nem ismernek tréfát. A múlt szombaton éjjel Mojsziló György és Vilykán Mihály, a két híres orvvadász együtt mentek ki a recskai erdő részbe lesre. Hajnal felé egy hatalmas szarvasbikát pillantottak meg s mind a ketten rálóttek. Az elejtett vadat Majsziló vette fel és magának tulajdonította, mert állítólag az ő lövésétől esett el. Vilykán azt vitatta, hogy ő lötte le a vadat, tehát az övé. A két jó barát nem tudott megegyezni s a mikor Majsziló a nyakába vette a vadat, hogy haza vigye. Vilykán agyonlőtte a jó barátját s aztán a vadat magához véve haza ment. — Majsziló felesége, férjét hiába, Vilykánhoz ment tudakozódni, de ez azt felelt, hogy még az éjjel elváltak egymástól s azóta nem látta. Hétfőn Liposán István találta meg Majsziló hulláját az erdőben. Felesége elmondta, hogy férje Vilykánnal ment ki lesre, a gyanu tehát erre irányult, de Vilykán mindenáron az erdővédre akarta tolni a gyilkosságot, a kiről azonban kiderült, hogy a gyilkosság idején nem is volt az erdőben. Hosszas vallatás után Vilykán beismerte, hogy ő lötte agyon társát, mert az általa lőtt vadat elakarta tulajdonítani. A gyilkost letartóztatták.

Kétszáz hold terület lángtengerben. Nagy-Létáról óriási tüzvész hírért jelenté tudósítónk. Tegnap este ismeretlen tettes, a falu határában levő ugynevezett szalma lógerben egy kazlat meggyújtott. Néhány pillanat alatt az összes kazlak lángtengerbe borultak. Körülbelül 200 holdnyi területen felperzselték mindent a gyorsan terjedő lángnyelvek. Oltásra gondolni sem lehetett, mert a közelben mindössze egy kut van, a többi kutak hét kilométernyire esnek a lógerből. Az óriási tűz borzasztó látványt nyújtott s még a szomszéd falvakban is félverték a harangokat. Nagy-Léta község gazdái most teljesen szalma nélkül maradtak. A csendőrség erőlyesen nyomozza a lelketlen gyújtogatót.

Egyház és iskola.

Október 31. Háromszáznolcvanöt évvel ezelőtt szegezte ki Luther Márton híres bulláját a wittenbergi templom ajtajára. A reformáció az óta milliónyi hivatott szerzett. A nagy évfordulót kegyeletesen üli meg a kálvinista Róma lakossága is. Ma délelőtt a nagytemplomban, délután a főiskola disztermében lesz emlékünnepe. Az összes református iskolákban szünetelnek az előadások.

Tanárok természetbeni lakása. Egyházkerületi közgyűlés, igazgatótanács, presbitérium és gazdasági tanács tárgyalták már a tanárok természetbeni lakásának ügyét, mely súlyos konfliktusokat is idézett elő. A presbitérium és a főiskola gazdasági tanácsának kiküldött bizottságai ma délután ismét értekezletet tartanak ez ügyben.

A reformáció emlékünnepe. Az ev. ref. egyház presbitériumának elnöksége a következő meghívót hocsátotta ki: Folyó évi október 31-én a reformáció emlékünnepe alkalmával ev. ref. egyházunk mind-egyik templomában délelőtt 8 órakor istentisztelet lesz, ezenkívül a nagytemplomban délelőtt 9 órakor a főiskola tart ünnepélyt. Erre az istentiszteletre és ünnepélyre a hivatott meghívja. Debreczen, 1902. okt. 28. Az elnökség.

SZÍNHÁZ.

A bellevillei szüz. Tegnap este újból a „Bellevillei szüz“ került előadásra a színházban, de rendkívül kis számú közönség előtt. Az előadás ép ugy, mint az előző estén, mondhatni kifogástalan volt, a mi dicsőretére válik színészeinknek. Áldor Juliska, Krémerné, Mezey és Krémer ez uttal is kivívták a közönség elismerését s csak ők mentették meg az operettet a teljes bukástól. — i.

A koloratur primadonna. A nagyobb énekes partik, vagy a hogy zengzetes szóval nevezik, a koloratur primadonna szerepköre üres. Szőgyi Gina egyetlen fellépése után ott hagyta a debreczeni színpadot s kellemetlen helyzetbe hozta Makó Lajos igazgatót. Akár mint áll azonban a dolog, Makónak e hiányon önmaga, de a közönség iránti tekintetből is segítenie kell. A mint értesülünk, Makó igazgató már több énekesnővel folytat tárgyalásokat s legközelebb e miatt a fővárosba utazik. Hisszük, hogy onnan a debreczeni közönség kényes izlésének megfelelő, jó primadonnával tér vissza.

Párisi élet. Offenbach egyik bájos operettje a „Párisi élet“ kerül színre szombaton. A keztyüs leány parádés szubrett szerepét Felhő Rózsai, a többi szerepeket K. Hegyi Lili, Püspöky Rózsai, Krémer Jenő, Pataki Béla, Szilágyi Aladár, Virágháti és Karacs játsszák.

A velencei kalmár. Ma kerül színre a legérdekesebb Schakespearei dráma, a velencei kalmár. A debreczeni színpadon már rég viharzott le ez a szenvedelmes, de az utolsó szóig nagy dráma. Méltó érdeklődéssel nézünk tehát előadása elé. Shylackkal Sebestyén Géza próbálkozik meg. A törekvő fiatal színész ugy hiszük igyekezni fog beváltani a hozzá fűzött várakozásokat. A főbb szerepeket különben a da-

rabban rajta kívül Klenovics, Pataki, Palágyi, Hahnel Aranka és Menszáros Margit játszik.

ÜDONSÁGOK.

Csillaghullás katonáéknál.

Előléptetési debreczeni tisztek.

Debreczen, október 31.

A novemberi nagy előléptetéseket immár ismeri az egész ország. Mielőtt a Rendeleti Közlönynek a kinevezéseket közlő 29-iki száma megjelent volna, jól értesült és megbízott riporterek már százait küldték szét, a monarchia minden részébe, azoknak a sürgönyöknek, mik a kinevezés híreit tartalmazták. Debreczenbe is érkezett egész halom ilyen „megrendelt” távirat.

A Debreczent érdeklő kinevezések itt következnek:

A tábornoki karban, mint már tegnap megirtuk vezérőrnagy lett Wolnhoffer Emil dandárnok. Ugyancsak vezérőrnagygyá nevezte ki ő Felső orienburgi Melzer Ferenczet, a ki számfelüti ezredes volt a 39-ik gyalogezrednél és parancsnoka a 61-ik dandárnak. Tegnapelőtt tehát egy tábornoka volt Debreczennek, ma három van: Kaffka, Wolnhoffer és Melzer.

Uj ezredesünk nincsen. Alezredesek lettek: Kretz Richárd 3-ik honvéd gyalogezredbeli és többör-éthei báró Nagy Gyula 2-ik honvéd huszárezredbeli őrnagyok.

Őrnagy lett: Teutsch Vilmos I. oszt. százados, a kit azonban november 1-től a 44-ik ezredhez helyezték át a király. Törzsorvos lett dr. Endre Iván I. oszt. ezredorvos, a 2-ik honvéd huszárezred orvos főnöke, a kit ő Felső a budapesti honvéd-helyőrségi kórházhoz helyezték át.

Első osztályú századosok lettek: revisnyei Reviczky György a 3-dik és Klein László ugyancsak a 3-ik gyalogezrednél.

Másodosztályú százados lett lovag Kronenfels Bernardin. II. osztályú ezredorvos lett a 3-ik gyalogezrednél dr. Zsigmond Elek főorvos.

Uj főhadnagyot nem nevezett ki a király. Noszlópy Gáspár a 2-ik huszárs-, Ravazdy György, Zeitler Ödön és Székely Károly a 3-ik honvéd gyalogezrednél. Székely november 1-től a kassai 9-ik gyalogezredhez helyeztetett át.

Hajdumegye a gazdasági munkásokért.

Értekezlet a vármegyeházán.

Debreczen, okt. 31.

(Saját tudósítónktól.) Puky Gyula főispán meleg hangú felhívást bocsátott ki pár héttel ezelőtt, melyen Hajdumegye társadalmának vezetőit a munkás- és cselédszegélyző pénztár ügyében tartandó érte-

kezletre kérte fel. Az értekezlet tegnap délelőtt folyt le a vármegye székházának nagy tanácsstermében, mely szünnapig megtelt a megye tisztviselőivel, a községi előjárókkal, lelkészekkel, tanítókkal és a megye legtekintélyesebb polgáraival.

Puky Gyula főispán d. e. 9 órakor nyitotta meg az értekezletet s fölkérte a munkáspénztár központi igazgatóját, dr. Fáy Gyula földmivelségi miniszteri titkárt, hogy propagálja s fejtsse ki a pénztár hivatását s működésének módjait.

Fáy Gyula egy óras beszédben szólt a munkás- és cselédszegélyző pénztárról, az ezt becikkelyező törvényről, a tagok jogairól és köteleességeiről, a pénztárba való belépés módjairól, a segélyek kieszközléséről és kiutalásáról. Meggyőzően fejtegette a pénztár mérhetetlen áldásait, nagyszerű hatását és beszéde végén kérte a vármegye s az értekezlet pártfogását.

Utána az elnöklő Puky Gyula beszélt. Legnagyobb feladat vár szerinte a főszolgabírákra, de különösen a községi jegyzőkre, akik közvetlenül érintkezvén a föld népevel, leghatásosabban tudják terjeszteni az szmét. Hajdumegyében már négy családott eegélyezett föl a pénztár, kik munkakeresőjüket baleset folytán veszítették el. A megyében egyébiránt a pénztár I. csoportjának (gazdasági munkások) 58, a II. csoportnak (gazdasági cselédek) hét, a III. csoportnak (temetkezési egyleti tagok) két, végül rendkívüli tagja 292 van. Ez a szám szerfölött kicsiny, a terv nagyságához képest. Kéri a főispán az értekezlet tagjait, hogy hozzászólásaikkal világítsák meg a kérdést.

Rásó Gyula alispán hevesen kel ki a temetkezési egyletek ellen, mint amelyek legfőbb akadályai a munkáspénztár felvirágzásának. Konkrét példákat hoz fel, hogy a gombamódra elszaporodott temetkezési egyletek rengeteg visszaélést követtek el a hiszékeny nép rovására. Ajánlja az egyletek megszüntetését vagy a munkáspénztárba való beolvasztásukat. Ez egyletek ugyan haldokolnak, de talán sikerülne a beolvasztás nagyobb rázkódás nélkül oly módon, hogy a belépő tagok rendkívüli tagokká lennének.

Czeglédi Mihály vármegyei főügyész a postai expedicióról, Soltész László (Hadhá) a nép felvilágosításának módozatairól, Losonczy főorvos a temetkezési egyletekről s az eszme terjesztéséről beszélt. Zsigmond Sándor a temetkezési egyletek némelyikét védelmezi s sajnálja, hogy a pénztár hadat üzen az egyleteknek.

Puky Gyula főispán reasummálva az elmondottakat, határozatképpen kimondja, hogy a helyi bizottságok teljes buzgalommal látnak hozzá az eszme terjesztéséhez, hogy az előjáróságok minden községben értekezletet tartanak, melyeken a főszolgabíró is jelen lesz s melyeken a néppel teljesen megértetik a munkáspénztár szervezetét s kétségtelen áldásait, hogy a gazdák, különösen pedig a birtokos községek lehetőleg csak olyan munkásokat és cselédeket szegődtetnek, a kik kötelezik magukat a a pénztárba való belépésre.

Az értekezlet igen lelkes hangulatban fél tizenkét órakor ért véget.

Hadházi Imre bucsuztatása.

Debreczen, október 31.

Hadházi Imrét, a debreczeni dohánygyár rokonszenves és derék osztályvezetőjét a debreczeni dohánygyártól Kolozsvárra szolgáltatta el a köteleesség. Ennek a gyárnak aligazgatójául nevezték ki a jeles szakferfit, a kit Debreczenben általánosan tisztelték és szerettek. Eltávozása előtt kartár-

sai, a dohánybeváltó hivatal tisztviselői s a pénzügyigazgatóság több tisztviselője bucsulakomát rendeztek Hadházi Imre tiszteletere az Angol királynő kisebbik termében. A bucsulakoma meleg, kedves hangulatban folyt le, méltóan a derék tisztviselőhöz.

A vacsora alatt, a második fogásnál megindult a tósztok árja. Először Hadházi Ferencz, a dohánygyár igazgatója köszöntötte föl a távozó jóbarátot. Szép szavakban rajzolta Hadházi Imre érdemeit, meleg baráti jó szívet s minden jót kívánt a távozonak. Utána Péter József aligazgató üdvözölte Hadházyt, a ki meghatva mondott köszönetet.

Ezután a távozó aligazgató egyik jó barátja, Ujváry István mondott dikkéziót, még pedig versben. Ennél a versnél már irtak jobbat, de mert a belőle kiáradó őszinte hang megfogja a lelket, le is közzöljük egész terjedelmében.

Bár nem vagyok szónok, annak nem szüleitem,
Bucsuzásod mégis szóra készít engem...
Kimagyarázhatlan busz érzés hat által,
Most, hogy elmegy innen a szálló madárral...
A madár ha elmegy, mit hagy itt?.. A telet...

Mig te a baráti igaz szeretetet...
Mért mégy hát el innen?... miért hagysz itt minket?..

Nem szeretnek ott úgy, a mint itt szerettek.

Nézd e társaságot, mely most környez téged!
Vignak kéne lenni: — mert vágyad elérted —
S nem tad felvidulni, örvendni felette
Olyan borus, inkább könnyezni szeretne;
Örülni ki tudna az ily esérébe már,
Hogyha elvesztésed az előnyért az ár...
Ne menj el; Maradj itt s vigaknak látsz minket!..
Ott nem szeretnek úgy, a mint itt szerettek.

Mégis ha már el mégy messze, idegenbe;
Maradjon nekünk egy kis hely a szivedbe!..
Ha színes reményed — mely sokszor csalóka —
Minden rétegében nem válnék valóra...
S csüggedés szállna meg, utat nem találva;
Bajok utvesztője megkötné, bezárna...
Gondolj rá azokra, kik itt úgy szerettek;
Baráti jobbukkal onnan kivezetnek.

A nagy tapssal fogadott dikkézió után Vida Gyula pénzügyőri biztos, Vaizer Béla dohánygyári tiszt és Deogaró László főbiztos ünnepelték tósztokban a derék aligazgatót. A kedves társaság a legjobb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

* **Személyi hírek.** *Lingauer* Jenő földmivelségi miniszteriumi osztálytanácsos városunkban időzik. — Dr. *Borosnyói* L. Béla, a nagyállói m. kir. elmeügyintézet igazgatója Debreczenbe érkezett.

* **Eljegyzés.** Dr. Szende Sándor fővárosi ügyvéd, dr. Spitzer Károly volt debreczeni jeles orvos fia eljegyezte Nagy-Károlyból dr. Czukor Lajos megyei orvos nagy műveltségű, bájos leányát: Irmát.

* **Halálos szerencsétlenség az Ondódon.** Az ondód egyik tanján, Boda Ferencz házában végzetes szerencsétlenség történt kedden délelőtt. Bodának két éves, Mariska nevű leánya, az udvarra akart kimenni, de a küszöbnél megbotlott s olyan szerencsétlenül esett el, hogy egy kiálló éles kő behatolt szemébe s a szegény gyermek agyhártyalobot kapott, melybe tegnap belehalt. A holttestet a debreczeni köz-kórház halottos kamrájába szállították, hol Hoffmann vizsgálóbíró jelenlétében

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN” arcz s kéz bőr finomító szepítő szerét, mely folyadék amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatására nézve azokat jóval fölölmulja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arcot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is igen használható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „MOLLITERGIN” ára 1 korona.

dr. Isoó és dr. Láng orvosok tegnapelőtt végezték a boncolást. A gyermeket tegnap temették.

* Vizsgálat az adóhivatalnál. Szántó Sámuel p. ü. miniszteri osztálytanácsos tegnap fejezte be a debreczeni kir. adóhivatalnál az egyenes adó kezelésre irányított vizsgálatát. A miniszteri biztos az adókezelést a legnagyobb rendben találta, s a fölötti előismerésének és dicséretének azzal adott kifejezést, hogy az itt észlelt kezelési pontosságos hasonlót ez ideig tett utazásában nem talált.

* Országos iparkiallítás Debreczenben. Több ízben felmerült már azon eszme, hogy a karácsonyi iparkiallításokat kibővítve, országos jellegűvé tenné az ipartestület. A testület most komolyabb alakban fogja tárgyalni ez eszmét, melynek egyik előharcosául megnyerték Szávay Gyula kamarai titkárt is. Az ipartestület nem sokára megkezdí az előkészültk munkálatokat s így valószínű, hogy a jövő évben országos kiállítás színhelye lesz Debreczen.

* Följeltett iparhatósági biztos. Veisz Henrik iparhatósági megbízott pár héttel ezelőtt rendőri közeg igénybevételeivel vonta kérdőre Zelinger Ede címfestőt, a ki ekkor a Dréher sörcsarnok menyezését festette. Veisznek nem volt felhatalmazása a rendőrközeg igénybevétele s Zelinger panasza folytán az ipartestület följelentést tett Veisz ellen az iparhatóságnál.

* Betörő katonák. A Telekutezai betörés ügyében, most már a katonai hadbírószág vezeti a vizsgálatot. A rendőrség befejezte előzetes vizsgálatát s az összes iratokat áttette a hadbírószágnak. A vizsgálat széles alapon indult meg s rövidesen újabb szenzációt hozott. A letartóztatott három katonán kívül ismét letartóztatás várható egy póttartalékos személyében, a ki a kérdéses éjszakát lakásától távol töltötte és távollétét igazolni nem tudja.

* Eljegyzés. Weissenberg Hugó jegyet váltott Spitzer Malvin kisasszonynyal, Radosnáról.

* Szerencsétlenség az országúton. A hepe-hupás sámsoni uton téglával megrakott szekeren igyekezett haza-felé Földi Imre kocsislegény. A gödrös országúton nagyokat zökkent a szekér. A folytonos rázás következtében a lazán felrakott téglák is megcsuszta és a legközelebbi kátyunál leomlottak a szekérről, magával rántva a rajtuk ülő Földi Imrét is. A lezuhanó kövektől megrémültek a lovak, vadul toporzékoltak, de a kátyuba süllyedt szekérről elszabadulni nem tudtak. Ez okozta vesztét Földinek, a ki a lovak közzé esett. A megvadult lovak mellét és fejét annyira összetörték, hogy most súlyos betegen fekszik. Kellemetlen helyzetéből az arra járó emberek szabadították ki, a kik behozták a városba.

* A divat legújabb vívmányát mellfűzőkben 6 óra alatt készíti Goldstein Karolina mellfűző gyára, (Debreczen Piacz-u.) melynek szives megtekintésére meghívja a közönséget.

* Rablás a Homok-kert mellett. A Homok-kert melletti réten rablás történt tegnap délután. Kerékgyártó József földesi lakos bennjárt Debreczenbe, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzé. A Homok-kertben is dolga akad s vígan jött volna be a városba, mikor a réten két ismeretlen alak támadt reá s pénzt követelte. Kerékgyártó hasztalan védekezett volna, elővette a nála volt 62 koronát s odaadta megtámadóinak. A rablók ekkor letépték őt a földre s halálos fenyegetések között rábírták, hogy engedje őket menekülni. Kerékgyártó félóra mulva bejött a városba s panaszt tett a csendőrségnél, mely széleskörű nyomozást indított ez ügyben.

* Sakkverseny az akadémián. A főiskolai ifjúság sakkturnája élénk részvétel mellett folyik. A verseny állása jelenleg a következő: Spitz Dezső 6, Grünvald Zoltán 6(1), Fakovits 4 és fél (1), Varga Lajos 3 és fél, Moga Lajos 3(1), Kassay F. István 3(1), Lovász Béla 3(2), Vass Andor 2(2), Forberger Béla 2(3), Peley József 2(3). A többi versenyzők ennél kisebb eredményt értek el. A verseny mai állása szerint az első valószínűleg Spitz Dezső joghallgató lesz. A zárjelben levők a vesztett partiek számát jelzi. A mai nap, tekintettel a református ünnepre szünnap lesz, szombaton már a Jogász és Tisztviselő körben folytatják a tornát, a mit az ifjúság a kör vezetőségének köszönhet.

* Elfogott rablókaraván. Ily című tegnapi újdonságunkban hírt adtunk arról, hogy a csendőrök hét szekerre való kóbor cigánykaravánt kísérték be a rendőrségi központra. A cigányok tényleg azonosak azokkal a rablókkal, kiket az ártándi rablás elkövetése miatt köröztetett a mezőkövesdi rendőrség. A rendőrség büntügyi osztálya ma az egész karavánt átszállítja a királyi ügyészséghez, hol a banda tagjai egyelőre a fogház lakói lesznek. Hoffmann vizsgálóbíró még ma kihallgatja a főcinkosokat.

* Tegnapi halottak. Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Kónya Józsefné ev. ref. 22 éves, Szücs József ev. ref. 3 hónapos, övz. Szilágyi Andrásné gör. kath. 51 éves, Kamerát Dezső román. kath. 18 éves, Kepecz László gör. kath. 65 éves.

* A siketnéma szerencsétlensége. A Nyil-utca 126. szám alatt lakó Kiss Gábort súlyos baleset érte tegnap. A hat éves siketnéma gyermek gondtalanul játszott a szobában és véletlenül ledöntötte a patkán álló kőkorsót. Az apró darabokra tört korsóra a gyermek is ráesett oly szerencsétlenül, hogy egy hegyes cserép a bal felső lábszárába egész a csontig furódott. A súlyosan sérült gyermeket dr. Hutiray József vette kezelés alá.

* Férfi, fiu és gyermekkalapok legnagyobb raktára Debreczenben, Fekete Jakab úri divat üzletében (főterem, a kistemplom mellett). Nálam vásárolt kalapok budapesti műhelyben jutányos áron alkittatnak, valamint a nálam vásárolt cilinderek díjtalanul vasaltatnak.

* A cigány kovácsok megrendszabályozása. A debreczeni bádógosok panaszt emeltek a cigány kovácsok ellen, kik jogosulatlanul árulnak kész kályhacsöveket, holott csak javítási munkákat szabad végezniök. E panasz folytán az ipartestület megkeresi a rendőrfőkapitányságot és sürgős intézkedést kér a cigány kovácsok megrendszabályozása dolgában.

* Vadsertéshus és őzshus kapható Márkus Jenőnél.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon tisztel ősmérsőink, kik felejthetetlen kedves halottunk drága hamvainak folyó hó 29-én történt eltakarítására alkalmával a temetésen való megjelenésük által részvétnékn kifejezést adni s ez által mérhetetlen fájdalmukat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják részvétükért mindnyájunk részéről ezuton kifejezett hálás köszönetünket. Debreczen, 1902. október 30. A család nevében: H. Nagy Elek ev. réformátus főiskolai tanár.

TÁVIRATOK.

Meggyilkolt asszony.

Budapest, október 30. Nagykörsőről megdöbbentő gyilkosság hírént jentli egy szűkszavú távirat. A város egyik tekintélyes polgárának Deák Sándornak nejét ma a város határában meggyilkolva találták. A gyilkost hamarosan sikerült kézrekeríteni egy Parszai László nevű munkás ember személyében. A vizsgálat folyik.

Chamberlain Délafrikában.

London, okt. 30. Ayrban (Skótország) ma gyűlés volt, amelyen Campbell-Bannerman meglepéssel konstataálta, hogy a délafrikai kérdés rendezése teljesen megfelel a liberálisok kívánságainak. Ebben a rendezésben, amely Anglia fennhatóságát látszik biztosítani, Kitchener művét látja. Örömmel üdvözli Chamberlain dél-afrikai útját, amely alkalmat fog adni annak a bebizonyítására, hogy az angol nemzet igazán hivatott arra, hogy népeket kormányozzon.

A válás reformja.

Páris, október 30. Jean de Bonnefin, a pápa egyik legbizalmasabb embere a „Le Journal“-ban ma óriási feltűnést keltő cikket közöl a Vatikán egy reform tervéről. Csütörtökön ugyan is a pápa magához hivatva a bibirkokat és prelatusokat, közölve velük, hogy a házasságok felbontásának eljárását bullával reformálandja. A bulla legfontosabb és legérdekesebb intézkedése az lesz, hogy akár a szentszék konzilium kongregációja, akár a propaganda mondja ki ezentul a házasság felbontását, az eljárás ügyenes lesz.

Gyilkos mostohák.

Szentes, október 30. Csány községben tegnap egy kilencz éves leánykát Jenei Juliskát halva találtak mostoha apja lakásán. A halál okát kiderítendő felbonczó ták s megdöbbenéssel konstataálta, hogy a toroka tele van buzaszemekkel, sőt a bárzsingban is

Békési „Prima“ házikenyér sütőde Debreczenben.

Sütőde telep Miklós-utca 35. Falk ház. Főelárusító hely Nov. 1-től Piacz-u. 26. Szikszay ház, a nagytőzsde mellett Fiók-elárusító helyek. Simonffy-u. 2. és 23. számú vassátrak, hol ma és mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa

találtak buzát. Rögtön gyanuba vették a mostoha szülők, kik a szomszédok vallomása szerint mindig kegyetlenül bántak a szegény gyermekkel. Balogh János, a mostoha apa határozottan tagadott mindent, de felesége bevallotta, hogy ők ölték meg a kis leányt. A gyilkosságot úgy hajtották végre, hogy lefoglák a szerencsétlen gyermeket s addig tömték a száját buzával, míg meg nem fuladt. A gyilkos házaspárt elfoglák.

Fölkelők harczai.

New-York, október 30. Willemstadt-ból jelenti egy távirat, hogy a felkelők vasárnap és hétfőn megtámadták Carupanót, de kemény harcz után halottak és sebesültek hátrahagyásával visszavonultak. Egyik ágyujokat elvették a kormány csapatok.

New-York, október 30. Egy újabb villemstadti távirat azt jelenti, hogy Castro elnök 5000 emberrel megszállta La Viktoriát. A város környékén nagy fölkelő csapatok gyülekeznek. Ugy mondják, hogy csak segítséget várnak, azután pedig megtámadják Castrot. Castro szombaton kétszer is megkísérelte, hogy a fölkelőket kiverje hadállásaikból, de sikertelenül. Castro üzembe állította a német vasutat.

Az aradi sikkasztás.

Arad, október 30. Az Ipar- és Népbanknál történt sikkasztás ügyében az ügyészség megkeresésére a rendőrség által vezetett nyomozás során ma kihallgatott igazgatósági tagok azt vallották, hogy a bankban teljesített vizsgálat eddig csak sikkasztást derített ki. Bár valószínű, hogy hivatalból üldözendő hamisítások is forognak fenn, de ezeknek kiderítése eddig az idő rövidsége miatt nem volt lehetséges és csak a hét végén várható, a mikor a most betegen fekvő Böhm Adolf vezérigazgató letartóztatása is bekövetkezik. Az ügyészség nagy buzgalommal végzi feladatát. A banknál a váltóüzletben, a zálogosztályban és a csabai közraktáraknál még erélyesen folyik a könyvvizsgálat.

Milliót egy cipész egyesületnek.

Regensburg, október 30. Egy hónappal ezelőtt Münchenben meghalt egy Stowasser Kázmér nevű milliomos és a regensburgi cipész-egyesületnek egy kerek milliót hagyott hátra. Stowasser Regensburgban született, fiatal korában cipész legény és az egyesületnek egyik alapító tagja volt. A regensburgi cipészek most boldogok, mert a sok pénzzel egy nagy cipőgyárat fognak létesíteni.

Öngyilkos őrmester.

Bécsújhely, október 30. Virgál Sándor 23 éves gyalogsági őrmester tegnap délután szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka az, hogy apróbb kihágásai miatt félt a büntetéstől.

Borzalmas lelet.

Budapest, október 30. Wenckheim Frigyes gróf Reviczky-utcai palotájában ma borzalmas leletre bukkantak. Az első emelet légfűtési készülékének csövében egy összeszáradt, megsült csecsemő holttestet találtak a tisztogató munkások. A házfelügyelő azonnal jelentést tett az esetről a rendőrségnél, mely a legnagyobb titokban nyomoz. A lakás jelenleg üres, legutóbb pedig Radvánszky bárók laktak benne.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Gondnokság.** A debreczeni kir. törvényszék Kám Márton derecskei születésű, 43 éves, debreczeni lakos fékezőt elmebetegsége miatt jogerős ítélettel gondnokság alá helyezte.

§ **Nyuzó fiskális.** (Fővárosi tudósítónktól.) Két fővárosi lapban mintegy két év előtt megjelent egy törvényszéki tudósítás, melyben dr. Kovács József ügyvédrel az volt írva, hogy nyuzza a feleit, egyremásra árverésekkel gyötörte az alpereseit, meg hogy zálogcédulát vett el a feleitől zálogképen. Az ügyvéd, a ki a mellett még tul ideges ember is, egyszer tárgyalás közben összetűzött Kürthy járásbíróval, úgy, hogy megvonták tőle a szót, sőt a bíró ki akarta vezetetni a teremből. Dr. Kovács József ügyvéd rágalmazottnak hitte magát ama két lap által s ezért sajtópört indított ellenük, valamint a könyvomatos ellen, mely utóbbi ellen azonban a bíróság beszüntette az eljárást. Ma került részletes tárgyalás alá az ügy Zsitvay Leó kuriai bíró elnökelete alatt, Gutti Soma és Farkasházi Fischer Zsigmond újságírók ellen. A bíróság helyt adott a vádlottaknak a bizonyításra, mire kihallgatták a tanukat, a kik Kürthy járásbíró előtt lefolyt tárgyaláson jelen voltak. A tárgyalás még tart.

§ **Tolvaj barátnő.** Glück Julianna nádudvari lakosnőnek egyik legjobb barátnője volt Nagy Mária Teréz. A hűséges barátnő azonban rutul visszaélt Glück Julianna bizalmával, mert ennek székrenyét egy délután feltörte s abból 15 koronát lopott el. Ugyanaz nap még súlyos becsületsértő szavakkal illette Glück Juliannát, aki e vétségek miatt panaszt emelt a kir. ügyészségnél. A törvényszék tegnap kezdte meg az ügy tárgyalását, melyet ma folytat és fejez be.

§ **Bogdán, a pénzváltó.** Bogdán József, a leghiresebb debreczeni tolvajok egyike állott tegnap a kir. törvényszék I. tanácsa előtt. Őt sértett panaszolta be a vizsgálati fogságban lévő Bogdánt azzal, hogy őket ravasz módon meglopta a furfangos tolvaj. Bogdán korcsmákba, üzletekbe és kofákhoz állított be pénzváltás végett. Mikor a pénzt felváltották, Bogdán hirtelen belenyult a mit sem sejtő kofa pénztartójába s onnan eltüntetett néhány koronát. Timári Sándor s négy társától husz koronát lopott el ily módon Bogdán, a ki a tegnapi főtárgyaláson beismerte tettét. A törvényszék, mint visszaeső bűnöst, két és fél évi fegyházra ítélte Bogdánt, a ki vé-

dőjével, Márkus ügyvéddel együtt felebbezett ez ítélet ellen. Bogdán továbbra is vizsgálati fogságban marad.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **A belgrádi udvarból.** (Éjjeli express tudósítás.) Belgrádból írják: Vuics bukása óta nagyon megváltozott a helyzet a belgrádi udvarnál. Az oroszországi utazás elhalasztása miatt ismét heves jelenetek játszódtak le Sándor király és Draga királyné között. Beavatottak szerint a czárné azért nem akarja fogadni Sándor királynét, mert mielőtt Sándor király felesége lett volna, erkölcstelen életet folytatott. Sok kellemetlenséget okoz Draga királynénak a saját nővére, a kibe Sándor király beleszeretett és a ki a királyné akarata ellenére tartózkodik a konakban. A király és sógor-nője közti viszonyról a legpikánsabb dolgokat beszélnek a belgrádi előkelő társaságban.

× **A lelei földosztás.** (Éjjeli express tudósítás.) Desseffy Sándor csanádegyházmegyei püspök kezdeményezésére elhatározta a csanádi káptalan, hogy Lele községben ezerhatszáz hold földet a község több birtokosának parcellázásra olcsó áron elad. Miután a király megadta erre az engedélyt, a birtokot ma adják át a lelei gazdáknak. A földosztáson a földmívelésügyi miniszterium és a csanádi káptalan részéről megjelennek: Lovass Sándor földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Várady Árpád felszentelt püspök, dr. Kun László és Wittenberger Antal kanonokok.

CSARNOK.

A Józsefstadi kőkoporsó.

Bablánozon a hazáért.

Történelmi regény.

Irta: **Farkas Emőd.**

(Folytatás.)

III.

Mikor üt már az óra?

A Székelyföld szervezése rohamosan haladt előre.

A forradalom hívei esküt tettek, hogy titoktartók lesznek, de azért a nép, Isten tudja hogyan, tudomást szerzett róla s az eddigi szomorú tespedést öröm és remény váltotta fel.

Minden szegény ember azzal áltatta magát, hogy nemsokára üt már a szabadság órája.

Talán még a fűszálak is azt susogták nekik, hogy tavaszra elkergetik a zsarnok osztrák kormányt s ismét Kossuth jó be az országba.

Ezt a boldog időt mindenki kimondhatatlan izgalommal várta...

A marosvásárhelyi kollégium ifjai közül is többen tudtak arról, hogy készül valami.

Egynehánynak meg volt másolatban a „Tervvázlat“ egy pár pontja is, sőt ugy homályosan az „Évszaki rendszer“ről is hallottak valamit.

Hogy mikép és hogyan jutott fülükbe, az rejtély, mert Török tanár nem avatta be az ifjuságot titkos terveibe.

Ez a kor különben a kísértetek kora volt. Az eltamett szabadság és dicsőség nem nyugodhatott meg vérrel öntözött sir-

jában, föl föl kelt az és megjelent a honfiak előtt, szebb jövővel biztatva elborult lelküket. Mindenki valami láthatatlan, előre nem sejtett hatalom közbelépésében hitt, a mely ép oly kurtán végez az osztrákokkal, mint aza letiport nemzettel.

A szellő átvette panaszos sóhajtásukat, titkon ápolt vágyaikat és egyik völgyből a másikba vitte.

Deák Farkas, Horváth Gáspár, Muzsai Pál és Nagy Dani, kollégiumi tanulók, szintén be voltak avatva a „Tervvázlat” titkába. Egyik a másiktól kérte kölcsön a másolatot, hogy leirhassa.

Ekkor már a nép is sokat sejtett s hogy ha az ismerősök találkoztak, titokzatos arcczal sugták egymásnak: „Lesz még szülő s lágy kenyér”.

Mit értettek volna mást alatta, mint azt, hogy nemsokára feltámad a vérpad zámolyára bukott dicsőség világa.

Deák Farkast, a midőn hazament egy szép szeptemberi napon s meglátogatta az unokatestvérét, a ki malmot épített a Nyárádra, ezzel a kérdéssel fogadták az ácsok:

— No urfi, hát mikor üt már az óra, mikor kezd már parancsolni az a titkos kormány?

Az ifju döbbenve állott meg, aggodalmasan pillantott körül, aztán egy sokat mondó kézmozdulattal hallgatást intva, szó nélkül elsietett.

— Szent Isten, — gondolta magában, — ha már mindenki tudja, akkor nagyon közel kell lennie a kitörés perczenek.

Azonbau többet senki sem tudott, minthogy működik a láthatatlan kormány s hogy az „Évszaki rendszer” értelmében maholnap az egész országra kiterjed az összeesküvés hálózata. De hogy kik a mozgalom vezetői, s hogy mikor és hogyan fog kitörni a forradalom, arról sejtelmük sem volt.

A tanulók kedélyét nagyon felizgatta ez a rejtélyes suttogás, de mert azután hetekig nem hallattak semmi különöset, feledni kezdték az egészet s újra tanulmányaiknak éltek.

Az év végén azonban, a mint a kollégium felé tartottak, egy almát áruló székely menyecske hirtelen megszólította őket:

— Igaz-e, urfiak, hogy néhány hét múlva megint jó világ lesz s az urfiak elkergetik a németet?

A fiatalok szájtátva néztek össze.

Folyt. köv.

Felhívás!

Van szerencsénk a n. é. közönség szives figyelmét arra felhívni, miszerint sziveskedjék a kenyér vétel alkalmával saját érdekében a rajta lévő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orsházi házikenyér” nyomással

vannak ellátva különös figyelemmel lenni, mert csak az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orsházi házikenyér sütődénkből, amelyeket ezidő szerint még csak Simonffy-utca (bérház) és Piac-utca 79. sz. alatt árusítunk el.

Egyben értesítjük, hogy a jövő héttől kezdve abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a házhoz való szállításra előjegyzéseket már elfogadhatunk, amelyeket a legpontosabban eszközölni fogunk.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa,

Orsházi kenyér sütőde.

SZINLAP.

Ma, pénteken „C” bérletben:

Velencei kalmár.

Szinmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Velencei doge	— —	Farkas Béla.
Marokkoi herceg	Portia	Szalay Károly.
Aragoni herceg	kérői	Nagy Dezső.
Antonia velencei kalmár		Klenovits Gy.
Bassanió, barátja	— —	Palágyi Lajos.
Gratiano	(Antonio s Bassa-	Pataki Béla.
Solanio	nio barátai	Pápai Lajos.
Salarino		Miklósi János.
Lorenzó, Jessica kedvese		Mezey Andor.
Shylok, zsidó	— — —	Sebestyén G.
Tubal zsidó barátja	—	Szilágyi Aladár.
Lancelot Gobbó, Shylok szolgája	— — —	Virágháty L.
Öreg Gobbó, Lancelot atyja	— — —	Krémer Jenő.
Salerio, velencei hírnök		Ladányi Imre.
Leonardo, Bassanioszolgája		R. Nagy Gyula.
Portia, gazdag urnó	—	Hannel Aranka.
Nerissa, kísértőnéje	—	Csige Ilonka.
Jessica, Shylok leánya	—	Menszáros M.

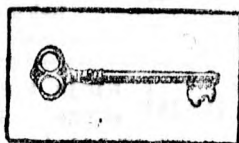
Holnap, szombaton „A” bérletben

Párisi élet.

Operette 4 felvonásban.

Schicht-szappan

„Szarvas”, vagy „Kulos” jeggyel.

Legjobb, legkiadósabb s ezért a

legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Kitűnő

ASZTALI BOROK érkeztek

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe.

Szabó Gyula úr termése.

Érmelléki asztali vegyes 1 liter 35. kr.

Érmelléki rizling . . . . 1 liter 40. kr.

Sok pénzt

takaríthat meg mindenki, — ha

férfi-, fiu- és gyermek ruha

szükségletét — jó izléséről és olcsóságáról hirneves

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb férfi-ruha áruházában a „Bika” szálloda mellett szerzi be, hol most az idény beáltával a legújabb divatu ruhák óriási választékban állanak a n. é. közönség b. megtekintésére. Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét

saját műhelyében

a legjobb helybeli magyar munkásokkal készítetteti, mégis a sok reklámra szoruló külföldi czegeket, kik összes áruikat külföldi gyárakból hozatják, úgy kitűnő minőségre, mint feltűnő olcsóságra nézve könnyen tulszárnyalja.

Áruházam készletéből bátor vagyok néhány cikket kiemelni

Őszi férfi öltönyök!

Jó cheviot öltöny	16 kor.
Kitűnő kangarn öltöny	19 "
Valódi zsolnai öltöny különféle	27 "
újdivatu színekben	29-32 "
Egész finom kangarn öltöny újdivatu oldalzsebekkel	29-32 "
Különlegesség a legfinomabb francia kangarnból.	36-40 "

Óriási választék téli kabátok lovagló nadrágok, háló kötösök stb. mindennemű különlegességekben.

Külön mérték szerinti osztály.

Telefon 175. sz. Képes árjegyzéket bérmentve küldök. Telefon 175. sz.

Fiu öltönyök!

13-tól—17 éves növendékek részére.

Jó viselő öltöny	11 kor.
Különféle jó cheviotból	14 "
Valódi zsolnai lodenből, többféle divatos színben	17-20 "
Finom őszi kangarnból	20-25 "

Gyermek ruhák!

3-tól—12 éves gyermekek részére.

Őszi kétsoros cheviot	6 kor.
Nagyon tartós loden	8 "
Valódi zsolnai loden és cheviotból	10-11 "
Különlegességek díszes kivitelben	10-14 "

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Vasut hidja mellett telepenről az összes színekből kikerülő anyagokat minden áron nov. 2 és 3-án adom. Stark Márton.

Petroleum vagy szódavíz szállításra alkalmas kevésbé használt kocsik és 200 drb. 5 literes bádóg eladó. Neumann és Weisz cégnél Hatvan-u. 5.

Jó karban levő 2 járgány cséplővel együtt jutányos áron eladó Bar Mihály gépésznél. Felsőjózsan.

1000 pálya udvarnak levele van.

Uj tej üzlet Csapó-utca 19 szám a. naponta kétszer friss tej kapható. Ugyanott izletes házi koszt is kapható.

Házmesternek ajánlkozik egy házaspár. Czim a kiadóban.

„Istenbe bizó“ levelét megkaptam, választát pontos címmel ellátva sürgősen várom.

Segédi állást keresek fűszer, vagy rőfös üzletben. Igényeim szerények. Czim a kiadóhivatalban.

Ui. Nem haragszom reád, megbocsátok mindent, a mit ellenem vétettél, bocsásson meg a jó Isten is. — Apa megbocsát, gyere haza, rendben lesz minden. Debreczen

Demaselle française donne des leçons 1 fl. par heure Germaise Augé. Hunyadi-utca 5. I. emelet.

Fűszerkereskedő segéd fiatal, kezdő kerestetik, írásbeli ajánlatok a kiadóba kéretnek.

A legszebb Tennis flaketek, vellek, blouzek, alsószoknyák, kötények a legolcsóbb árban beszerezhetők MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében Bika szálloda mellett.

Kényelmes beszerzés Felvágott fa, házhoz szállítva m. m. 90 kr. megrendelhető MARMOSTEIN HERMAN Hatvan-u. 35.

Világhírű Martell Cognac

Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Váray József kereskedésében, Város bérpalota.

Nincs ajándék! ezt kizárják legolcsóbb árunk Divatos női ruhakelmék, díszek, Barchetek kendők, meleg alsók Boross Festiverek nőidivat áruházában, Debreczen Kossuth-u. 6.

!!Nyujtsunk kezét a szerencsének!!
Oszdtály Sorsjegyek húzása 1902. November hó 20. 21. főnyeremény szerenczés esetben **1.000.000** korona. Sorsjegyek eredeti áron kaphatók KATZ JAKABNÁL.
Iger-venyek is kaphatók.

Legnagyobb forgalmi helyen Ért. Mihály falván a főtéren egy teljes berendezéssel ellátott fűszerüzlet, mely egyébre is használható kiadó. Értekezhetni: Draveczky Pálnál, Gálos-Petriben.

Mézédes szilváni és oportó szállító 26 fillérért különként eladó. Domb-u. 13 sz.

Eladó bor Vadász Emil debreczeni átkos földi szőlőtelepén az ideai termés, mintegy 500 Hl. egészben, vagy részletekben is eladó. Levél cím: Debreczen, Homokkert 185. sz.

Gymnázista V. osztályu elvállal tanítani I—V gimnáziumig fiukat. Czim a kiadóban.

A boldog kertben 500 öi szőlő öblenként 2 koronáért eladó. Értekezhetni Kigyó-utca 10.

Eladó vidéken egy ház fűszer és hentes üzlet helyiséggel; kovács műhelynek is forgalmas helyen van. Czim a kiadóba.

A sors által kegyetlenül, sujtott tisztességben élő 4 gymnáziumot végzett fiatal ember keres irnoki, irodai, vagy hivatali állást. Czim a kiadóhivatalban.

A Hortobágy-gözmalom városi raktárában, Csapó-u. 4. szám, tengeri, liszt, tengeri-dara, árpa dara, bármily mennyiség en kapható.

Megérkeztek a halconservék és csemege-sajtok állandóan friss, kapható: Czeglédy és Polgárnál, Főtér, (Bika szállodával szemben)

Több száz vég meglepő jó minőségű jó mosó Barchet mtr. 21 kr.-ért.

Mosó bársonyok óriási választékban mtr. 75 kr.-ért kaphatók

Bosznay J. és Társa divatruházában, Kossuth-u. 5.

1. méter 80. cm. széles tennis flanel 12. krajczár.

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

Végkiárúsítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vászon és rövidáru üzletemet felosztattam a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig

Női ruhaszövet
Carton, batiszt
Vászon, Chiffon
Velez, flanel,
Posztó és haraszt kendő
Derékfűző (mieder)
továbbá

Női-, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női-, férfi- és gyermek fehérneműek
Gallérok, zsebkendők
Paplanok, esernyők
Függönyök, ágyszerítők
Mindenféle bélesneműek.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe ajánlva vagyok kiváló tisztelettel:

Kiss Lajos
Alföldi Takarékpénztár épület.

1. pár flom kezelő 20. kr., 1 ötrétű gallér 12 krajczár.

Debreczen, 1902. Nyomtatott a városi könyvnyomdájában.

Első debreczeni korona-áruház.

KEPES és FRIEDMANN

Debreczen, városi újbérház.

Megérkezett rendkívüli nagy raktár diszmutárgyakban és különlegességek gyermek játékszerekben, kül és belföldi gyártmányokból minden versenyt kizáró olcsó árakban, nagyban és kicsinyben. Nagy választék férfingek, gallér és kezelőkben, valamint nyakkendőkben. Utazóböröndök, gyermek-kocsik 3 és 4 kerekű. Parfüm, szappanok, rendkívüli olcsó árban kaphatók.

Első debreczeni korona-áruház.

Uj gépek érkeztek.

Első Debreczeni új gépekkel berendezett Spiegel-féle mosó- és tisztító intézet Piacz utca 63. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint ujonnan berendezett vasaló és fényező gépekkel elláttam Piacz-utca 63. sz. alatt lévő Spiegel-féle mosó- és tisztító-intézetemet s a mai kornak teljes megfelelően ujonnan berendeztem, nem sajnálva a tetemes költséget. Beszereztem a legjobb minőségű gépeket,

gallér és kezelő vasaló-sához és fényezéséhez,

minek után most már bátran felveszem a versenyt pesti vagy bécsi mosó- és vasaló nagy intézetekkel s épp úgy tisztán, fényesen s ujként a legteljesebben szolgálhatom vissza a fehérneműket megbízóimnak.

A midőn a fentieket megemlítve, alázattal kérem a m. t. kereskedő urakat is, hogy a kirakataikban megsárgult vagy beszenyveződött gallér és kezelőknek ujonnan való tisztításával szintén megbizni sziveskedjenek, — kérem az egyszeri megbízást meggyőződéssé végett.

Kérve további nagybecsű pártfogásait.

Alázatos tisztelettel

Weisz Jakab,

Spiegel-féle mosó-intézet tulajdonosa.
Piacz-utca 63. szám.

Helyt en minden verseny kizávva.

Loden szövet métere 11. król feljebb.

Flanel blousok 67. król feljebb.